

Koldingbogen

ÅRSTAL:	1972
FORFATTER:	Inge Ladegaard
TITEL:	Det byhistoriske arkiv i Kolding
KORT RESUME:	Om lokalhistorisk samling på biblioteket

Det byhistoriske arkiv i Kolding

Da Koldings byhistoriske arkiv i 1968 blev flyttet fra lokalerne på Rådhusets loft til biblioteket, var der så meget materiale, at man måtte leje en lastbil til transporten, og der kom hurtigt til at se »beboet« ud i det nye lokale.

Rundt om i landet er der i løbet af de sidste 25 år skudt ca. 100 lokalhistoriske arkiver frem efter at arkivet i Fåborg i 1937 startede som det første.

Et byhistorisk arkiv har til opgave at indsamle materiale fra byen og egnen i form af billeder, breve, artikler, skøder og lignende.

Ud fra dette materiale har man mulighed for – helt sikkert – at se hvordan gaderne har set ud, hvordan omegnen var og hvordan de mennesker, der boede på stedet, gik klædt.

Vi lever jo i et samfund under forvandling.

Af Inge Ladegaard.

Byerne oplever sanering og trafikregulering, ny bebyggelse skyder op og arbejdsmaåder og fritid ændres.

De fleste af os vil nok på et eller andet tidspunkt komme til at interessere os for hvordan vor by så ud på vore forældres eller bedsteforældres tid. Noget har vi fået fortalt, noget kan vi måske selv huske, men selve materialet vi har at støtte os til, finder vi i fotografier, artikler og breve fra den tid.

Det er vigtigt, at disse ting bevares for eftertiden, og at gamle billeder ikke kasseres eller brændes. Det sker desværre tit, når et

gammelt hjem brydes op, enten ved beboerens død, eller hvis han eller hun flytter på alderdomshjem eller plejehjem og ingen interesserer sig for de gamle billeder.

Det vigtigste er som sagt, at disse ting, der er kilder til byens og egnens liv ikke går tabt, men for at en sådan samling skal kunne bruges både af historieforskere og af folk, der søger oplysning om deres slægt eller egn, er det nødvendigt at få den ordnet, så man får mest muligt ud af materialet.

Stoffet i arkivet er ordnet i 3 hovedgrupper: Personer, topografi eller stedsbeskri-

velse og emner eller »sager« som f. eks. brandvæsen, skolevæsen, teatervæsen og andre.

Når materialet afleveres på arkivet føres det ind i en protokol, hvor der står hvilken ting det drejer sig om, hvem der har afle-

veret det, om der er nogen klausul på og hvis der er specielle forhold, der gør sig gældende. Det får et løbenummer og dette nummer følger det hele vejen gennem arkivet.

Får man nu for eksempel nogle håndvær-

kerregninger fra reparationer på en forretning i 1944, vil det være naturligt at anbringe dem under forretningens eller indehaverens navn, men ser man nærmere til, opdager man måske, at disse regninger stammer fra reparation efter sabotage mod forretningen. Så er man ovre i besættelsestidens historie og er i besiddelse af et virkeligt kildemateriale. Naturligvis bliver det så bemærket under emnet »Besættelsestiden« at disse regninger findes på dette sted. Det siger sig selv, at jo flere stikord man har til en sådan samling, jo mere kan man få ud af den.

På et billede af en sangforening fra 1880-erne findes måske en flok flotte mandfolk med hvide sangerhuer og knækflip, og billedet vil naturligt finde sin plads under Sang og musik, men kan man finde ud af, hvem der optræder på billedet, må man under afdelingen »Personer« opføre den pågældendes navn, og hvor man eventuelt kan finde mere om ham. Måske får arkivet besøg af en slægtsforsker, der søger oplysninger om en bestemt person, måske ved han bare, at hans bedstefar eller onkel var medlem af en sangforening i Kolding i 80'erne, og i begge tilfælde er det muligt at finde frem til den pågældende.

I løbet af året har arkivet modtaget en hel del materiale, og vi er godt i gang med at bearbejde det.

Der er udsendt ca. 300 skrivelser til foreninger og formænd i Kolding med tilbud om opbevaring af foreningens protokoller og arkiv, og en del har benyttet sig af tilbudet. Det skal lige nævnes, at en del af disse ting er fundet på mærkelige steder, hvor det efter al sandsynlighed ville være gået til grunde, hvis man ikke havde fulgt opfordringen.

Efter en artikel om arbejdet på arkivet i Kolding Folkeblad, hvor vi efterlyste folk, der ville fotografere de gamle kvarterer før de helt forandrede karakter, fik vi en henvendelse fra en interesseret mand, der nu er godt i gang med at levere et fremragende dokumentarisk materiale om byen i årene 1972-73.

Det er naturligt for et byhistorisk arkiv at stå som en selvstændig afdeling af det stedlige bibliotek, og det er naturligt, at kommunen betaler, men arkivet må også selv nødvendigvis gøre opmærksom på sin eksistens, så arkivet bliver et led i byens kulturelle liv.

Vi beder Dem altså hjælpe os, så værdifuldt materiale ikke går til grunde.

Medens det før i tiden var naturligt, at de fleste i den meget mindre by kendte hinanden og omtrent var dus med folk i det offentlige liv, er det nok noget anderledes nu. Musikhandler Marcus skrev fra århundredskiftet og fremefter nogle herlige viser, ud af hvilke man næsten kan fornem-

me en duft af fest og glæde og godt humør og stor interesse for byens trivsel. Lad mig slutte med et vers fra visen om »Mads fra Brakker«, skrevet i anledning af Egtvedbanens indvielse 1898 og afsunget for første gang ved indvielsesmiddagen den 4. maj samme år:

"Nærenstid vi sidder i Kopeen,
og den stiger jen paa hver Halvfjerds,
saa maa vi skam ud og skyde te'en,
men det tøkkes A nu er Kommers,
for der er saa manne Holdepladser,
hvor vi tejr'n med gevaldig Ro,
A skal sej vos, det saa dejlig passer,
at ved hver Station der er en Kro."

KONRAD JØRGENSENS BOGTRYKKERI A/s

L. FUGLSANG & SØNNER

SLOTSGADE 6-10 · KOLDING

TELF. * 52 14 88

Bøger

alle slags tryksager

eget bogbinderi

Gulvtæpper Gardiner Sengetøj

Carl Petersen

ved Poul Petersen

Østergade 26 . Telefon (05) 52 04 38

6000 KOLDING

Bendixen Brilller
Søndergade 16 KOLDING

SÅDAN SÅ FORRETNINGEN UD I 1913

Vi handler stadig med smart og aktuel mode.
De er velkommen til at prøve!

Carl Petersen

v. Steen Petersen . Gågaden 13-15 . Kolding
Telefon 52 35 22.

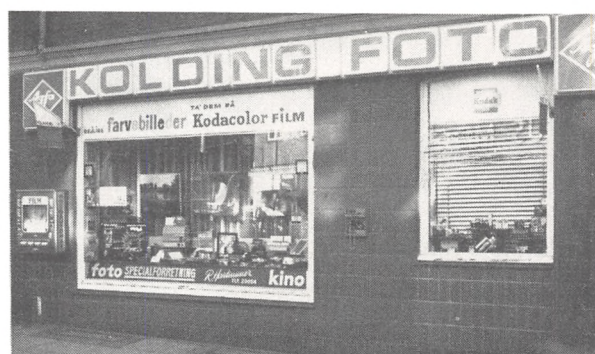
To ting

vil De sætte pris på:

1. Den rigtige adresse
2. En fagmand at stole på.

Derfor er vi her i Koldingbogen.

På gensyn i specialforretningen, der sætter Dem
og Deres hobby i focus:

Alt i Foto - Kino.

FOTO-KOPI
mens De venter
af skemaer, tegninger,
breve og bøger.

FOTO - 1 minut
til førerbevis,
pas m.v.

- og vi er eksperter
i affotografering.

KOLDING FOTO

V/R. HARTIMMER

JERNBANEGADE 32

KOLDING TELF. 52 00 54

GIRO 111 814